

מסורת הש"ס

א) [נעיל ב,ג,] (ג) [נעיל ב: דה ג,] א) זכחס ק- (ד) גיטין לח: ה) [פסחים סז: יבמות נד: ושם [סמן], (ו) ב"ק סד: שטותי יט: מנחות י"ו, (ז) טיר מג:, (ח) [במדבר ה,] ט) צ"ל אומר: רש"י, (י) [פסחים יח: ועוד י"א פעמים בש"ס], (יב) [פסחים עז:],

הגהות הב"ח

א) גמ' אי ס"ד כדמתיבי ובסתרה והיא נטמאה ועבר בתר טומאה: (ב) תוס' ד"ה ר' ישמעאל וכו' חזונומיה מלואת מנין ת"ל כי מלא:

גיליון הש"ס

גמ' פגני מה האמיניה וכו'. עיין מרדכי פרק הגזל קמא כ"י קל"ח:

הגהות בורה"ב

א) גמ' שנאמר איש איש כי מטעה אשתו. ע"י במהרש"א פת"ח שפי' דהל"ל כי מטע ומדמתיכ מטעה ר"ל לשון טעות:

מוסף רש"י

לעולם בהם תעבודו רשות. משום דמתיכ בשעתא אומות לא תחיה כל נשמה, אינטיךך למיכתב מנני יהושביס לעולם בהם תעבודו, להטיר אחד משאר אומות הבל על הכנענית שהיא משבחה אומות והוליד בן שאתה רשאי לקטות בעבד (גיטין דח:), לה מיטמא. כשהיא שלמה, ואין מיטמא לאיביריה. שאם נגדר ממנה אבר, בין בחיה בין במותה, אינו מיטמא לה לפי שאין אדם מיטמא לא לה ולא על אחד משאר קריבין על אבר מן החי, לפי שאינו יכול להחזירו לכמות שהיה ממשלה, והוא הדין גמי כאבר מן הממ, שאין בין אבר מן המת לאבר מן החי אלא בשם הפורס (שם),

אלמא קסברי דאסור לקנאות. כיון דלמרי לשון הטלת קנאה הוא אלמא אסור: **ולמ"ד מותר לקנאות מאי לשון קינוי**: ויקנא ה' לארלו. התרה צילק וחסיל וגזם שלא ישימיו עוד את ארלו דבשילות גובאי משתעי פרשה לעיל. לארלו על ארלו כמו וישאלו אנשי המקום לאשמו (בראשית כו) על אשתו האתם תריבון לבנעל (שופטים ו): **אדם עובר עבירה**. כגון אשה פרוזה עוברת בסתר: **והקנ"ה מכריו בגלוי**. שנותן בלג בעלה לקנאות לה והדבר מתפרסם בגלוי: ואין עבירה גרסינן: לשון **הכרוז**. הקנ"ה מתכוין להעביר קול: **רגלים לדבר**. שנטמאת: והא **כי כפיז קינוי כסר פסירה וטומאה**. דליתיהמין זה עד אחד כתיבי^(א) ונסמרה והיא נטמאה ועד אין זה וגו' וסמיך ליה ועבר עליו וגו' אלמא בלא קינוי גמי עד אחד מהימן בטומאה: **ועבר לכם כל חלוץ**. בבני גד ובבני ראובן כתיב שהיה משה מלוה אותם לעבור עם יהושע את הירדן: **פסונו**. מוכיח דלהבא הוא: **נכנסה בו רות**. ממרום. ולקמן מפרש רוח טהרה או רוח טומאה ע"י שטן הבא להטחילו להקיט את אשתו: **צנן**. דכי רב אשי אמרי רוח טומאה: **רוח טהרה**. שגוהא את הפרילות: **ומסמכרה כמ"ד**. דרות דקאמר רבי ישמעאל טהרה היא: **דסינא**. דקאמר רבי ישמעאל רשות. פלוגתא דר' ישמעאל ור' עקיבא לקמן מפרש טעמיהו: **שפיר**. אי רשות אי חובה: **ר' עקיבא אומר חובה**. שאסור לשחרר עבדו: **כלל הפורה**. כלל עשה שבטורה א"כ אין לך מלות עשה לרבי ישמעאל חובה: **דסינא לא גרסינן** אלא הדר ונקיט למילתייהו לפרושי כל חדא בלפי נפשה: **לנפי**. כמו אחרי שאמרה תורה שאסור להציא עצמו ליד שגאה ותגר: **יכול אף זה**. שיראה את אשתו עוברת על דת יהודית נסתרת עם שכנייה לא יקנא לה. כלפי לשון כנגד: **תלמוד לומר וקנא**. אם ראה לקנא הרשות צידו. ומשום דאי לא כתיב קרא הוה אמיינא דאסור הוא דא"ר ישמעאל הכא רשות אצל כלל מלות עשה שבטורה לא אמר הכי: **קינוי אחרינא כפיז**. ועבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והיא לא נטמאה חד לרשות וחד לחובה: **ורבי ישמעאל**. אמר לך אידי דבעי למיכתב והיא נטמאה והיא לא נטמאה שספק הוא צדידו ואעפ"כ אסרה הכתוב מספק כתב גמי וקנא אחרינא. ואף ע"ג דמאי למיכתב הכי ועבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והיא נטמאה או לא נטמאה אפילו הכי אורחיה דקרא לחזור ולשנות את האמור מפני דבר אחר המתחדש בכפילות: **אינטיךך למיכתב לה יטמא**. לומר שמותר ליטמא לקרובים הללו: **מכי אם לשארו נפקא**. לנפש לא יטמא בעמיו כי אם לשארו הקרוב אליו לאמו ולאביו וגו' ולאחותו הצמולה וממילא שמעינן דמיטמא לאלו: **לה יטמא**. אם מתה ואינו מטמא לאצריה אם אחד מאלו מוכה שחין ואצירו נופלין אין מיטמא להן דקימא לן בזהעור והרעוב

המקנא פרק ראשון סוטה

רבי ישמעאל אומר רשות. תימה לרבי וכי ליה הא דלמר בשלמי מסכת מכות (דף כג:) שש מלות וי"ג מלות נאמרו למשה מסיני וכי לרבי ישמעאל דלמר רשות בלר להו או לר' עקיבא טפי להו וגראה דבשאר מלות דמפיך ר' ישמעאל מקרא עבד ליה ר'

אלמא קסברי ^(א) דאסור לקנאות ומאן דאמר מותר לקנאות מהו לשון קינוי אמר רב נחמן בר יצחק אין קינוי אלא לשון התראה וכן הוא אומר ^י ויקנא ה' לארצו תניא היה רבי מאיר אומר אדם עובר עבירה בסתר והקב"ה מכריו עליו בגלוי שנאמר ^ב ועבר עליו רוח קנאה ואין עבירה אלא לשון הכרוז שנאמר ^ג ויצו משה ויעבירו קול במחנה ריש לקיש אמר אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות ^א שנא' ^ד איש איש כי תשטה אשתו תשמה כתיב תנא דבי רבי ישמעאל ^ה מפני מה ^ה האמינה תורה עד אחד בסוטה ^ו שרגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה ועד אחד מועידה שהיא טמאה אמר ליה רב פפא לאבבי והא כי כתיבה קינוי בתר סתירה וטומאה הוא דכתיבה א"ל ועבר וכבר עבר אלא מעתה ^ז ועבר לכם כל חלוץ ה"נ התם מדכתיב ^ח ונכבשה הארץ לפני ה' ואחר תשובו משמע דלהבא אלא הכא אי ס"ד כדכתיבי ^(ב) ועבר בתר טומאה וסתירה קינוי למה לי תנא דבי רבי ישמעאל אין אדם מקנא לאשתו אא"כ נכנסה בו רוח שנאמר ועבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו מאי רוח רבנן אמרי רוח טומאה רב אשי אמר רוח טהרה ^ב ומסתברא כמאן דאמר רוח טהרה דתניא וקנא את אשתו רשות דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר יחובה אי אמרת בשלמא רוח טהרה שפיר אלא אי אמרת רוח טומאה רשות וחובה לעיולי לאיניש רוח טומאה בנפשיה גופא וקנא את אשתו רשות דברי רבי ישמעאל ורבי עקיבא אומר חובה ^א לה יטמא רשות דברי רבי ישמעאל ור"ע אומר יחובה ^ב לעולם בהם תעבודו רשות דברי רבי ישמעאל ר' עקיבא אומר יחובה אמר ליה רב פפא לאבבי ואמרי לה רב משרשיא לרבא לימא ר' ישמעאל ור' עקיבא בכל התורה כולה הכי פליגי דמר אמר רשות ומר אמר חובה א"ל הכא בקראי פליגי וקנא את אשתו רשות דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר חובה מ"ט דר' ישמעאל סבר לה כי האי תנא דתניא רבי אליעזר בן יעקב אומר כלפי שאמרה תורה ^ג לא תשנא את אחיך בלבבך יכול כגון זו ת"ל ועבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו ור"ע קינוי אחרינא כתיב ורבי ישמעאל ^ה אידי דבעי למיכתב והיא נטמאה והיא לא נטמאה כתיב גמי וקנא את אשתו לכדתנא דבי רבי ישמעאל ^ו דתנא דבי רבי ישמעאל כל פרשה שנאמרה ונישנית לא נישנית אלא בשביל דבר שנתחדש בה לה יטמא רשות דברי רבי ישמעאל ר' עקיבא אומר חובה מ"ט דר' ישמעאל אידי דכתי' ^ז אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו איצטריכא למיכתב לה יטמא ור' עקיבא מכי ^י אם לשארו נפקא לה יטמא למה לי לחובה ורבי ישמעאל ^י לה מיטמא ו'ואין מיטמא לאיביריה ורבי

(חלוץ דף קכח:) אבר מן החי מטמא כאבר מן המת ואינטיךך לה למעוטי איצריה: אס

המקנא פרק ראשון סוטה

ג.

עין משפט

גר מצוה

א [נמי' פ"א מהל' סוטה הל' יד טוש"ע אה"ע סי' קעמ סעי' ח דין]:

ב ג ג מיי' פ"ד מהלכות סוטה הל' יח [ופט"ו מהל' אישות הל' יז]ן טוש"ע אה"ע סי' קעמ סעיף כא:

י ד מיי' פ"ב מהלכות אכל הלכה ו סמג עשין נח ולאין רלה טוש"ע י"ד סימן שעג סעיף ג:

יא ה מיי' פ"ט מהלכות עבדים הלכה ו טוש"ע י"ד סימן רסו סעיף עט: יב ו מיי' פ"ב מהלכות אכל הלכה יד סמג עשין נח ולאין רלה טור ש"ע י"ד סימן שעג סעיף ט:

תורה אור השלם

1. ויקנא יי' לארצו ויחמל על עמו:

2. ויעבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והוא נטמאה או עבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והיא לא נטמאה: במדבר ה יד 3. ויצו משה ויעבירו קול בפחנה לאומר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויבכלא הקים מהביאי:

4. דבר אל בני ישראל ויאמרת אליהם איש איש בל תטעה אשתו ומעלה בו מעל: במדבר יב יב 5. ויעבר לכם כל חלוץ את הירדן לפני יי' עד הורישו את ארצו: מפני: במדבר לב כא 6 ויאמר משה אליהם אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם את הירדן כל חלוץ למלחמה לפני יי' ונכבשה הארץ לפניכם ונתתם להם את ארץ הגלעד לאחוז:

7. ולאחתו בתבולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש לה ישמא:

8. והתנהלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת אחוזת לעולם בהם תעבדו ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפקדו:

9. לא תשנא את אחיך בלבבך והוכח חוביך את עמיתך ולא תשא עליו חטא: ויקרא יט יז 10. ויאמר יי' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו:

ויקרא כא א

11. כי אם לשארו הקרב אליו לאמו ולאביו ולבנו ולבתו ולאחיו:

ויקרא כא ב